

IN MEMORIAM

IN MEMORIAM

Проф. др Данило Ж Марковић
(1933-2018)

99

Почетком априла (4. априла) 2018. године, тихо нас је напустио проф. др Данило Ж. Марковић, доајен српске социологије. Он, који је живео динамично и медијски бучно, као да је одлучио да свој живот заврши у родном завичају, претворивши пребогат професионални и животни лук, овенчан стваралачким успесима и бројним признањима у земљи и иностранству, у блистав круг. А кренуо је на животни пут из села Дол, општина Бела Паланка, као прворођени син Живојина и Христине Марковић. Основну школу и гимназију завршио је у Белој Паланци, Правни факултет у Београду. Радну каријеру започео је у Нишу, најпре у тужилаштву, а потом на Правно-економском факултету, као асистент из социологије. Докторирао је у Београду 1965, под менторством проф. др Владимира Рашковића, на тему *Прилог социолошко-економском проучавању приградских насеља. Приградска насеља у општини Ниш*.

Највећи део своје професионалне каријере, Данило Ж. Марковић је провео у Нишу, пролазиви кроз сва универзитетска звања: од асистента до редовног професора и декана Економског факултета. Остатак његове радне каријере везан је за Београдски универзитет, где је предавао, поред опште социологије и социологије рада, и социјалну екологију и социологију заштите на раду на Факултету политичких наука, Дефектолошком и Учитељском факултету у Београду. Био је декан Дефектолошког и Факултета политичких наука.

Професор Марковић је, после Радомира Лукића, један од највреднијих српских социолога друге половине XX века. Његов стваралачки опус садржи преко хиљаду библиографских јединица, од тога преко педесет уџбеника, монографија и студија. Његове студије и чланци објављени су у бројним часописима у земљи и иностранству.

Марковић је доиста био „учитељ енергије“, како би га дефинисао његов земљак Драгољуб Јовановић. Неуморно је стварао све до последње године свога живота. Натпросечно интелектуално радознао, пратио је шта се све објављује из социологије у светској литератури и изнова освежавао новим сазнањима своју социолошку културу, чланке, монографије и уџбенике. Он је најзаслужнији што су у српској социологији промовисана нова истраживачка поља из области социологије рада, социологије заштите на раду, социологије екологије и глобализације.

Проф. Марковић је, са Петром Козићем и Веселином Илићем, артикулисао потребу формирања Студијске групе за социологију на Филозофском факултету Универзитета у Нишу, као и формирања катедри за социологију или посебних социологија на факултетима нишког универзитета.

Заједно са својим сарадницима (асистентима и новоизабраним доцентима), отпочео је прва емпиријска истраживања у Нишу и ре-

гиону у вези са положајем научно-техничке интелигенције у привреди Ниша, културом рада и положајем радника у индустрији нишког региона

Марковић је био врло активан у Социолошком друштву Србије. Један је од оснивача Секције за социологију рада и покретач и уредник часописа *Социологија рада*. Такође, активно је учествовао у *Власинским сусретима социолога села* и био консултант на пројектима које је реализовао Институт (а касније Центар) за социолошка истраживања Филозофског факултета у Нишу. Посебно оних који се односе на регионалну сарадњу на Балкану. Као резултат те сарадње, поменути Институт публиковао му је студију *Социологија и балканске теме*.

Но, свакао највећи допринос професора Марковића лежи у подизању научног подмлатка на нишком и београдском универзитету, као и на ширењу међународне сарадње социолога, учешћем на међународним научним скуповима (почев од Светских конгреса социолога до регионалних научних конференција), повезивањем и сарадњом са социолозима из Русије, Европе и света. Посебну пажњу, професор Марковић је поклањао укључивању младих кадрова социолога у ту сарадњу, као и сарадњи социолога на Балкану.

Као угледан стваралац изузетне енергије, због свог доприноса ширењу угледа позива социолога и социологије као науке, професор Марковић је биран у бројне професионалане и државне академије у свету и код нас, као и за почасног доктора наука и професора на бројним универзитетима.

Професор Марковић је од средњошколских и скојевских дана био друштвено-политички ангажована личност. Марксиста по погледу на свет и социјалиста по својим убеђењима, упоредо је са универзитетским радом активно учествовао у јавном животу земље. Био је три пута биран за посланика Скупштине Србије и Савезне скупштине. Обављао је функцију министра за образовање у Влади Србије, као и функцију нашег амбасадора у Русији.

Одласком професора др Данила Ж. Марковића социолошка заједница Србије изгубила је доајена и највреднијег свог члана, а студенти омиљеног професора, који је зрачио онтолошким оптимизмом: да је вредно учити, живети и борити се, те да права слобода припада онима који су будни и спремни да се прометејски боре у духу гандијевске заветне поруке: „Буди оно што сањаш и што желиш да видиш!“ А професор Марковић је био један од оних који је „ишао из далека загледан далеко!“ Из обимног стваралачког опуса, белега његовог професионалног и животног пута и стваралаштва, његови потомци и нове генерације имаће шта да науче. Недостајаће свима нама који смо га познавали и његове мудре савете поштовали.

Само горостаси ума и срца
Као орлови лете високо

Додирујући својим крилима
Звездано небо далеко дубоко
Загледани у космичке бескраје
Потрази за својом звездом
Такмичећи се са собом
Прекорачују границе хоризонта
Учећи нас храбрости
Да изнова мењамо себе и свет

Само горостаси ума и срца
Као орлови лете високо.

Нека му је вечна слава и хвала!

Др Љубиша Митровић,
професор емеритус